

Mvù mé bò Hebreêh bò

Càṇ béh kèné njèh tueé seér aá mé Nuna seèn

¹ Lo jògò Càṇ lo bò tele beèh njèh tueé keéh beéh sònò bò *sòn-Càṇ bò; à lo naâ bó mé ceér hihiné mbei ngún tueé.

² Nde nde ká jomo te nàm cèrè jomò hèn, à bò nùàr njèh tueé seér aá mé Nuna seèn. À lo njèh doón si giì naâ mé bú, à bò dàṃ njèh seèn doón jege kwaá gi né beè seèn.

³ Terreḅ Càṇ nùà njèh ṇené né yoòr seèn; kèkèné Càṇ mé gùṃ mene né bú. À *wón doón ta né kóó, à ta kwaá né mé ngòr terreḅ seèn. À lé ndeè naâ bò nùàr mé húóm seèn *sené, te veèn boòn gi. Seé seèn yeé mboón aá, à ṇaá nde cu ké te vulúu, à né te be gaâ Càṇ terreḅ den den.

Kela né Huaán mé bò cìlì Càṇ

⁴ Huaán né seér Nùà Dueè kóó mé bò cìlì Càṇ. Yilí mé Càṇ yilá kwaá né bú yoòr né cu yilí dé bò cìlì Càṇ ham yógó ndo.

⁵ Bèh lo mé naâ-naâ, lètenè bò cìlì Càṇ doón, Càṇ mé cén déi teèn túé ní ngwéh, ye bú a:

Wò né Huaán nyî,

Lan nyí ṇa baá Tele yeè.»

À cu mé cìlì Càṇ déi túé ní ngwéh ye nyí nde né Tele seèn ṇaá, à ṇa ṇuna nyí ndo.

⁶ À lé ménâ jue seér naâ mé ndoón seèn. Cu mé à lé ndeè naâ bú ká te wónje temá njií, à lé naâ tueé ye:

Dàm bò cìlì nyî dɔ́ɔŋ a,
cémmé gí toò Huaán nyî, bó die bú.»

⁷ Dé bò cìlì seèn, à lé felè bɔ̀ɔn tueé seér naâ ye:
Bó né bò cìlì nyî; bó né faá fu nɔ́;
ye bó né cu bò seé bò nyî; bó né faá leba weè
ndo.»

⁸ Dé Nuna seèn, à ye:
Kùsèm Càn, kɔ́ɔ dé yeè né dé ndeèr.
Wò né Mgbè te Lò yeè cer dilí,

⁹ wò gwaán lom né njií mé né teèn dilí yilá,
wò veèn gwàn nyi bèh.
Càn mé né Càn yeè lé wò hên balé weh kuú naâ
dé cí.

À wò dàm bò vógó-temé seèn yoòr hên kulu su
gi né mé njéh ndɔ́;

À ye te kɔ́ɔ dé yeè lie kela kɔ́ɔ mé kɔ́ɔ
dé bò mbaábii.»

¹⁰ Càn lɔ́ naá cuù déi felè Nuna seèn tueé ye:
Né wò Nùà Dueè,
tàbè ké bèh duɔ́ɔm lé dieé naâ mé wò.
Wò lé vulú bɔ́ɔ naâ mé ba beè yeè ndɔ́.

¹¹ Dé bò njií sâ, bó nde gi né nyueé leér yuo,
wò cie le lom kɔ́ɔ.
Bó nde gi né faá cògò nɔ́ kulí yuo;

¹² wò nde né bó bècénè faá cògò nɔ́ gurú bilí ndɔ́.
Bó nde gi né kweéh seér;
ndóg wò dé yeè kwéh sér ndé ngwéh,
wò kúlè nyi ndé ngwéh ndɔ́.»

13 Bèh lɔ mé naá kaà sâ Càn mé cìlì Càn déi túé nǝ ngúngwéh ye bú a:

Dèn ndè ká te be gaâ nyî,

kɔ nyí ba yíi gi aá bò bònò bò yeé ka ba gulè yeè.»

À lé ménâ jue seér naâ mé Nuna.

14 Á sâ, dé bò cìlì Càn nɔ, bó né bò nèi wa? Ngweéh bó doón né gi bò càn mé bɔɔ yeé seé Càn Dueè wa? Càn tema yeé bó, te bó nde gam bɔɔ mé à nde né bó yili sɔm.

2

Ceér còŋ

1 Mɔ né ménâ, sâ béh mègè néi cú te ngòr gècèn mé béh lé ngweé naâ doò tég. Mɔ sam, béh nde né ceér leér lɔɔ.

2 Béh kóɔ ye, ngòr Càn mé bò cìlì Càn lé tueé waà naâ mé njéh doò né gi cie mé feh seèn nɛné nɔgá, ye né lom ngòr gècèn ma. Bí kóɔ ye, bɔɔ mé lé naâ ngòr sâ ngeén, mé lé naâ bú lòu seb seér doón, lɔ naá giì gèr beè Càn teèn nɛné yíi.

3 Sé tagá béh wa? Mɔ ceér koò mé nde né béh yili sɔm hèn, béh né bú lòu seb seér, naàn naàn mé béh nde né ju beè Càn mvelé wa? Mè tueé bí, Nùà Dueè mé feh seèn lé naâ mé ngòr sâ tueé waà, toò jògò lé naâ bú. Jomo sâ jege bele bɔɔ mé lé naá giì ngòr hèn sònò seèn ngweé ndɔ, bó ye béh a, né lom ngòr gècèn ma.

4 Càn nùà njèh lé naâ be teèn mé terreb mene kwaá; à né bò ciè mé bò fém hihiné teèn bɔɔ bomó yíi, à né nùà kàn seé Cúcuí Nɔgá yoòr

kwaá, à né nùà kân faá à gwaán nè nɔ kwaá ndɔ.

Yeésò yòn haá né kɔɔ

⁵ Né mene *wón dé jomò mé béh né sònò tueé hên, Càn túé ngwéh ye bò cìlì Càn a, né beè bɔɔn.

⁶ Beré déi tueé seér né te mvù Càn ye:

Hè, sâ nùàr né-re hà m kei

mé wò nde né bú munó nyi ná Càn?

Sâ wò te ndândaà nùàr mbaá ke nyegé

kuú né kei wa?

⁷ Cu déi wò lé naâ bú ka bò cìlì yeè maànjé sie kwaá weh.

Yeé gi aá, wò bɔ bú ngɔg, wò *sumú seér bú lòu,

⁸ wò terre b felè njèh dɔɔn haá gi beè seèn ndɔ.»

Mɔ né gi tueé ye: Càn terre b felè njèh dɔɔn haá gi né beè nùàr, sâ tueé né ye, né lom ménâ, sà n lè ngwéh, njèh dɔɔn né gi beè nùàr sâ. Mé njèh mene, wa mene hên, béh njénè sòm ngwéh bèh mé njèh dɔɔn né gi beè nùàr sâ ndɔ.

⁹ Béh njene kɔ cegé né mé Yeésò. Dé seèn, cu déi Càn lé naâ bú ka bò cìlì Càn maànjé sie kwaá weh. Njua mé Càn lé naâ bú ménâ sie kwaá weh sâ, ye te à cio kuú seér felè nùàr dɔɔn. Yeé gi aá, Càn bɔ bú ngɔg ndɔ, à bú sumú seér cu lòu. Lé naâ mé núr cioò bú sâ.

¹⁰ Càn nùà njèh mé lɔ síi naâ njèh dɔɔn kɔɔ, ye kɔ nyí Yeésò sieé seér né mé gèr bú sâ, te nùàr ngún ɲa keéh gi bò huaán nyí teèn, nyí weh njíi bó ká mbàm yoòr nyí ma. Lòu sam, bó né mé Yeésò yili yuo.

11 À bò nùàr veên yoòr yaga sòm gi né kóó. Bòó mé baá gi jolosé dɔ́ɔ́ɔ́, bó bó baá gi kènê mé Tele cên. Né dé cî mé Yeésò bò sâ bò yilá né bò lob seèn, à fegùlì kwá só cú.

12 À tueé seér né ye:

È Càn, mè nde né yilí yeè lètenè bò lob mò saán, mè nde né wò mé bené seén, mè wò seén nde né toò cìlì nùàr.»

13 À den cuù ye:

Dé mò, mè temé kwaá lo nde né mé Càn.»

À den cuù ndo, ye:

Mè hên nɔ, béh bò huaán mé Càn lé naâ mè beè haá kwaá.»

14 Yeésò lé nùàr ɲaà naâ, ye lòù sam, bò huaán mé nyí né bó huaán yilá sâ né gi bò nùàr, wa kɔ nyí ɲa nùàr ndo. Sâ dɔ́ɔ́ɔ́ ye te nyí kuú cio, nyí mé njéh nyoló sòm *Sátàn mé terreɓ cioò né beè seèn.

15 Ye te bòó mé lé naá beéh cio veéh dɔ́ɔ́ɔ́, cio vèh cú, te bó huaré den gi mé feh boòn. Lòù sam, bó lé ka cioò naá giì bò kwer.

16 Mè tueé bí, à lé ndé ná ɲgwêh ye te nyí gam bò cìlì Càn; à lé tétég nde kuú naâ ye te nyí gam bò ndùté ndùtù Abrahâm.

17 À lé nùàr tétég hên ɲa kuú naâ mé njéh. Kɔ à sé lé naá kaà nùàr ménâ ɲaá seér ndo, te à we ye bò lob seèn, à den *ɲgàɲ sèmè boòn dé koô, mé né lom beè Càn kóbè sâ, lélán húóm-temê ndo. Sâ dɔ́ɔ́ɔ́ ye te nyí boó yíí seé Càn teèn, nyí *semé sòm feh nyí nùà njèh, te Càn kulu sòm cìlì nùàr veên yoòr.

¹⁸ Wa mene hên, bòó mé gèr né bó jílí, veên né bó taáb ðoón, à nde né bó gam den. Lòu sam, bó lé naâ bú mé veên ménâ taáb ndo, à lé naâ mé gèr kwaré.

3

Kela né Yeésò mé Músi

¹ Mò né môn bò nùàr mò te ceér Yeésò, Càṅ lé yilá naâ bí kóó ndo; bí njolo kè njí lòm mé tebé Càṅ Yeésò ṅaṅ sèmè dé koô. Béh bò nùàr saán keéh yeé bú.

² Càṅ lé naâ bú nùà seê seèn sie kwaá. À seé seèn bòó lom mé temé cén faá Músi lo naâ ké gwà Càṅ bòó nò.

³ Á, ṅgweéh yilí nùà mé-gwà ṅgulí kela yeé kóó mé gwà nùà njèh wa? Mé Yeésò bô Músi né ménâ ndo. Músi dé seèn né faá gwà nò. Terreḅ dé koô wulu né mé Yeésò nùà mé-gwà, dèn ṅgwéh Músi.

⁴ ṅgweéh gwà dé kàn né seé nùà mé-gwà wa? Né ménâ mé Càṅ, à njèh ðoón si gi né kóó.

⁵ Músi dé seèn te mbàgà Càṅe né nùà seê. Càṅ lé ye bú a, ndé bò nùàr sòn nyí toò tueé kwaá. À lé naâ ménâ mé temé cén tueé gií ndo.

⁶ Dé *Kristò, à né Huaán. Mbàgà Càṅ né beé seèn. À bú ke den né te be sâ. Mbàgà Càṅ sâ né béh. Njèh cén, kò béh né bú mé temé cén sie, béh né ndèm mé bú kwaá, béh né mé njéh sagár, sâ ye.

Bèh dù né bò nùàr Càṅ kela

⁷ Mɔ né mân, béh ɲgwé sòn Cúcuí Ɗagâ; à lé ye:

Lan mɔ bí baá hueh Càn ɲgweé,

⁸ bí té temé lòu dúágá sér,

bí té faá bò tele bìi léi jògò nɔ dèn.

Wa cieé déi ké ya dueé bó lé naâ gágà mé Càn saán.

⁹ Càn nùà ɲèh ye:

bò tele bìi léi jògò lé naâ mè sòn felá.

Bó né mene gèh terrèb mò ké kundun

te nyèmà yulà nèà ɲéné,

mé ɲéh mene bó né lom gágà mé mè saán.

¹⁰ Temé lé mè lè mé bó ɲaá ɲíí naâ dé cì,

ye: bò nùà hèn ceér mò ɲéné kó ɲgwéh,

bó cu doón munó sabé seér né lòu.

¹¹ Yeé baá mân, temé ɲaá ɲéí cuù mè mé bó lòu, mè jege ye: lòlòm bò nùà hèn bèh dù ká yoòr mò ndé ndé cù ndɔ.»

¹² Sâ belà, bí kè nyégé keè, te nuaré déi mé temé veên lètenè bìi lè dúágá dèn cú, te à ceér Càn làn kwá ló cú ndɔ.

¹³ Mɔ ye te huom, bí fágá sér feh, bí né lètenè bìi cieé doón lòu toó kuú. Lòu sam, cieé mé yuoô bà doón né gi lan mé Càn jue né sâ. Bí té gwàn mé nuaré déi sela veên, à ɲgwan le teèn.

¹⁴ Béh bò Kristò go né kɔó. Ɗèh cén, kɔ béh né bú mé temé cén sie, béh bele faá béh lé naâ ké bèh duom nɔ ɲgweé, tóg nde wa bèh cerê ndɔ.

¹⁵ Né te mvù Cànɛ ménâ nyagá den ye:

Lan mɔ bí baá hueh Càn ɲgweé,

bí té temé lòu dúágá sér,

bí té faá bò tele biì léí jògò nɔ dèn.

Bó lé naâ gàgà mé Càn saán.»

¹⁶ Á sâ, bòó mé lé naá gii hueh Càn ngweé, bó né seér gàgà mé bú saán sâ, lé naâ bò neì wee? Ngweéh lé naâ dàm bòó mé Músi lé ker yuoó naâ mé njéh ké Ejíptò doô mà.

¹⁷ Á, te nyèmà yulà nèà sâ, temé lé Càn lè naá njií naâ mé bò neì ndɔ wa? Lé naâ mé bòó mé lé gela kuú gii naâ mé veên ké ya dueè sâ ndɔ.

¹⁸ Càn lé naâ jege ye, bò nùà hèn bèh dù ké yoòr nyí ndé ndé cù. À lé sâ jege njií naâ mé bò neì ndɔ wa? Ngweéh lé naâ mé bòó mé lé saán naâ bú gàgà sâ wa?

¹⁹ Béh ngweé kɔ mé njéh ye, bó lé bú mé temé cén siè ná ngwêh; ye bó lé bèh dù sâ ndé ná ngwêh dé cí ma.

4

¹ Càn lé naá gii béh ndéb tieè kwaá loó, ye béh nde né bèh dù ké yoòr nyí kwa, te béh bó den ké sâ. Sâ mɔ né mân bò nùàr mò, bí kè nyégé keè, te nuaré déi lètenè biì dèn cú faá à nde né bèh sâ líím nɔ.

² Lòu sam, béh baá gi mé tie Njàgà Bagaà faá bò jògò bò lo naá gii mé tie cí ké ya dueè nɔ. Njèh cén, bó lo dé boòn ngweé fan deén naâ lòu, bó temé teèn kwá njí ngwéh. Yeé baá môn, lé bó dé boòn gàm ná cù ndɔ.

³ Dé beèh mé né gi temé cén yoòr seèn kwaá njií doón, béh nde né teèn yilá. Né bèh dù mé Càn lé ye:

Yeé baá mân, temé ñaá ñeí cuù nyí mé bó lòu,
nyí jege ye: lòlòm bò nùà hên bèh dù ké yoòr nyí
ndé ndé cû.»

À lo né mene mân tueé, sâ dàb mé à lo wón si gi
aá kèn; sâ seé seèn lo gi aá ndo.

⁴ Nde cu beré déi te mvù Cànge né felè cieé
téhbeèh nyagá kwaá ndo, ye: Càn lé boó gií naâ
seé. Yeé baá mé cieé téhbeh, à du soó lòu ma.

⁵ Bèh dù cên sâ né te mvù Cànge nyagá den, ye:
Lòlòm bò nùà hên bèh dù ké yoòr nyí ndé ndé
cû.»

⁶ Bò léi toò bò mé lé Njàgà Bagaà ñgweé logó naâ
koó lé bèh dù sâ yílá ná ñgwêh ndo. Lòu sam,
bó lo temé teèn kwá ñí ná ñgwêh. Mo né mân,
sâ bèh sâ née teèn ye, né bò jomo bò kela den.

⁷ Yeé baá mân, Càn sie kwaá cu cieé dé hiîn, à
yílá kwaá cieé bú sâ lan”. Te nde nde, Càn tueé
keéh ye sònò *Davíd faá mè la naâ nyagá no, ye:

Lan mo bí baá hueh Càn ñgweé,
bí té temé lòu dúágá sér.»

⁸ Hên mo Josúê sé lo naá gií bò tele beèh léi
jògò bèh dù lemé yií, Càn sé naá cuù cieé déi sie
kwaá wa?

⁹ Mè tueé bí, sâ bèh dù sâ née teèn ye, né
bò nùàr Càn kela den. À né faá dù dé lòu cieé
téhbeh mé Càn lo duú naâ teèn no.

¹⁰ Nuaá mé yila te dù sâ nde né dé kèi cên du,
faá Càn lo naâ seé seèn boó gií, à du dé kèi cên
no.

¹¹ Sâ belà, béh fágá lòm feh dé teèn yilâ, béh té gwàn mé cén déi lètenè beèh ngeén sòn Càn, à líim bèh dù sâ, faá bò léi toò bò nɔ.

¹² Ngòr Càn né làn, à né lélán terrèb, à né bòù nulá yɔgɔ́, kèb fà dɔ́ɔ́ɔ́ nulásé túɛ́ɔ́. À nula yila nde né yí te njolo temê mbaá, à né mé sùàrmú bô cègè weé ndeé; à né mé múnò nùàr tená ndeé, à né mé tuaá lè nùàr ɲɔbé ndeé ndɔ.

¹³ Njii mé nde né njolò Càn lòu leér le teèn sam. Dàm bò njii mé Càn lɔ si gii naâ dɔ́ɔ́ɔ́ né gi njolò seèn. Nùà kàn ɲgúlú mé be seèn sulá nde né toò seèn.

*Yeésò *ɲgàɲ sèmè dé koô*

¹⁴ Béh né mé ɲgàɲ sèmè beèh dé koô teèn. ɲgàɲ sèmè sâ né Yeésò *Kristò ɲunà Càn, à lé naâ ké ter te vulúu ɲaá ndeé, à den ké felèbò. Mɔ né mân, béh siè lòm ɲgòr Càn tég, béh né mé njéh toò bò nùàr njebá.

¹⁵ ɲgàɲ sèmè beèh dé koô né béh jere kɔ́ɔ́, à né gi yuaâ beèh kɔ́ɔ́ ndɔ. Lòu sam, bó lé naâ bú te njèh dɔ́ɔ́ɔ́ ceéh, bó lé bú ceéh naâ faá béh nɔ. Njèh cén, dé seèn à lɔ veèn déi cór ná ɲgwêh.

¹⁶ Mɔ né mân, belà, bí ndê, béh bilí nde gi ké kwarè kɔgɔ́ Càn bèh fùgò kuú, béh té njeré déi nyàmè. Ké teèn sâ, à nde né béh jere kɔ́ɔ́, béh nde né mé fùgò beè seèn yieé kuú ndɔ. Béh hin, mɔ njeré déi né béh yɔgɔ́, te gam béh.

5

¹ *ɲgàɲ sèmè dé koô dɔ́ɔ́ɔ́ balé yuo gii né lètenè bò nùàr, te à ɲa nùà seê Càn dé bò mbeí

seèn. Seé seèn né mbe mé *sèmè toò Càn haâ, te veên bò nùàr gi mé njéh.

² À nde né yuaâ bò cùr ñgweé komo, à ñgweé komo yuaâ dé bòó mé né bòó sabé go ndo. Lòu sam, bú nùà njèh né yuaásé faá bó no.

³ Sé yeé baá ménâ, à lélán veên dé bò mbeí sèmè lòm ndé cú, à semé bilí nde aá mé dé seèn mene.

⁴ Nùàr tì felè seèn mé be seèn lòbò bèh, wa nyí baá ñgàn sèmè dé koô. Càn haá yeé nùàr bèh bú sâ koó; à lo naâ *Arôn ménâ bòó.

⁵ Né kèi cén mé Kristò ndo, à lo yo seèn koó siè hám ná ñgwêh, ye te nyí ña ñgàn sèmè dé koô. Càn lo bú ñgàn sèmè dé koô sie kwaá naâ koó, ye:

Wò né Huaán mò,
lan mè ña baá Tele yeè.»

⁶ Wa cu beré déi ye:

Wò né dé yeé ñgàn sèmè dé kèi cén,
wò né te gule Melkisedêg.»

⁷ Cu déi ká te wóné, Yeésò lé naâ Càn mé terreb dua, à né bú lòu bon, à teèn logo bilí mé yúé mene, yímé lé naâ bú njolo berré ndo. À lé sâ doón ñgweé gi naâ sòn Càn mé nde né bú te cio yili som. Yeé baá ménâ, Càn ñgweé njií mé à né dua ndo.

⁸ À lo né mene Nuna Càn koó, mé njéh mene à lo naâ tie ñgweé maán; lo naâ mé dàm gèr ñené larê.

⁹ À yeé sieé yuo aá teèn, Càn sie kwaá bú manyor* còñ dé bòó mé né sòn seèn ngweé dɔɔñ, te bó yili yuo dé kèi cèn.

¹⁰ Lòu sam, Càn ye: à né dé seèn ngàn sèmè dé koô, à né te gule Melkisedêg ma.

Nuaá mé kwaá lo ceér Càn, bú a, kè keè

¹¹ Te ju hên béh né lom mé njèh tueê teèn ngún. Njèh cén, né taré. Béh se mene lòu, tie bìi baá lieé.

¹² Wanɔɔñ hên né cu mé bí sé la baá gii bò nùà fèh-njèh teèn, bí sé la né bò dèi lòu feh seér. Mé njèh mene, bí ye, ngòr Càn mé bí lé naá gii ngweé hên, kɔ bó fèrrè dèn cú bí cí. Sâ tueé né ye, bí sér yíé kó ngwéh, bí gwaán seér né mbán.

¹³ Nuaá mé né mbán ménâ ñaám dɔɔñ né faá huaán mbogò nɔ; à mé terreb sam, à ngòr bagaà mé dé veèn gè kó ndé ngwéh.

¹⁴ Dé nùà koô, yáb tetarê né seé seèn, à mé seé bò kokoô bò meh gi aá, à né gi bò njèh dé bebagaà mé dé vevenê geé kɔó.

6

¹ Mo né mân, sâ béh jóló ñá sér ter lòu. Bò ngòr mé béh lé naá gii felè *Kristò ngweé doô baá gi béh lè faá maàñ nɔ. Bó maàñ lòu sì fèrrè ndé cú. Né mene dé feh yueé fɔɔñ, te bí kwaá lo ceér veèn, né mene temé yoòr Càn kwaá njií, bí ngweé gi aá kèn.

* **5:9 5:9** Manyor né njolo nòmò mé né dòu yuo. Tueé néye:còñ yuo né beè Yeésò. **5:12 5:12-13 1 Kɔr. 3:2**

² Né mene tòu nòmò Càn, né mene dé nùar be felè baâ, né mene te cio komo yuoô; né mene dé lòu ju tenâ dɔɔŋ, bí baá gi mé njéh lè.

³ Mɔ né mân, sâ béh jóló ɲá sér ter lòu! Béh nde né ménâ mé terreɓ Càn boó komo.

⁴ Mɔ sam, bò déi nde né ceér Yeésò si loó. Mɔ bó né ceér Yeésò si loó ndo, sâ bèh yili yuo boòn nde né taré. Á, ɲgweéh bó lé baá gi ké toò Càn bèh ɲagâ mà. Bó lé naá gi dà m njéh ké te vulúu kwa laré, bó kwa bilí mé Cúcuí Ʋagâ mene.

⁵ Bó ɲene nyegé, ye ɲgòr Càn né lom njéh gècèn kɔó. Terreɓ *wón mé baá ndeê hèn, bó lé naá gi ɲené ndo.

⁶ Mɔ bó né cu lòu die seér, ɲgweéh sâ bèh yili yuo boòn nde né taré wa? Sɔó kuú mene, bó temé kwéh kòmò ndé cú. Lòu sam, bó né seér Ʋunà Càn yí ter lòu fagá ɲjii cuú, bó sellé kwaá bú ké mbartogô, te séb bomò sue bú yoòr bomò.

⁷ Mè tueé bí, mɔ tàbè déi né nu kwa, né lom bú yoòr te mbeî te mbeî neé yilá, yab né teèn yuo huóm, né nùà ɲueéh gam, sâ Càn né tàbè sâ kulú.

⁸ Ʋjéh cén, mɔ teèn ba yuo seér né téker bô ɲjìè, sâ tàbè hèllè né cùr, Càn nde né bú lòu duagá seér, tàbè hèllè ɲgie yuo.

⁹ Béh la né mene sònò mân tueé, mé njéh mene bò nùar mò, béh né kwàgà bìi yieé, bí nde né dé bìi yili yuo.

¹⁰ Càn nùà tá-gobó sam. À seé bìi nyèn ndé ɲgwéh; à né gwaân lètenè bìi ɲené. Gà m mé bí lé naà bò nùar seèn mé yilí seèn gam doò, à né

nené. À né nené ye, bí née bó gam den ndo. À bí nyèn ndé ngwéh.

¹¹ Mé njéh mene, belà, béh né gwaán ye nùà kàn a, fágá cú feh, te seé bìi jegé, bí kwa ye njií mé bí né ndèm teèn kwaá njií sâ.

¹² Bí té ndòm, bí bèlè sér gule bòó mé né ceér Càn mé temé cén sie, mé né njèh yoló komo, mé njèh doón kwa gi né faá Càn lé tueé naâ no.

Ndéb Càn mé jègè mene

¹³ Lo mé Càn lo kwa kwaá naâ Abrahâm ndéb tieè, à lo naâ bú teèn mé jègè mene jege bilí. Càn yeé ke, nùà koò mé né bú ham yógó teèn yùò kélá ngwéh, à jege seér gùm seèn nùà njèh,

¹⁴ ye Abrahâm a:

Nyí nde né wò kulú;

bò ndùté ndùtù yeè nde né mbaá yaám ndeé den ma.»

¹⁵ Yeé baá môn, Abrahâm yila baá-re yolô ndo; à né ka yoló. Nde nde, Càn kulu njií bú faá à lé tueé kwaá naâ bú no.

¹⁶ Mo bò nùàr né njeré déi tueé, bó né lòu jege, sâ bó jege né mé yilí nuaá mé ham yógó né bó haàm. Mo bó jege aá ménâ, sâ la né mene gèh saân dé heè, nde né lètenè boòn tené, bó ko lom jègè doò.

¹⁷ Lo naâ mé Càn ménâ ndo, ye te nyí feh keéh bòó mé nde né ngùlù nyî yieé mé njéh, te bó nene ko teèn, ye kàgà-ndòn nyî kwéh sér ndé ngwéh ma. À lo jègè te ndéb sâ jege yíi naâ dé cí.

18 Ndéb bô jègè né bò njèh fà mé beè Càṅ kèh bèh. Bóó mene naàn, Càṅ nyeén túé bèh. Mò né mân, sâ béh bòó mé Càṅ né gbàṅ beèh dɔ́ṅ, yo né gi béh mé njéh taré, ye ndèm beèh nde né yieé.

19 Ndèm sâ né beè beèh faá kùn* nɔ. À béh pɔ́ṅ sie njebá kwaá né koó, te temé nde ye béh lè die. Né mene kòṅ cògò *gwà Càṅ koó ké te vulúu, ndèm sâ teèn nyueé yilá nde né koó, à yuo kela yí lètenè mò yoòr Càṅ.

20 Ké bèh sâ lɔ yila lɔgó naâ Yeésò, à né sòn beèh ké sâ koó. À lɔ naâ *ṅgàṅ sèmè dé koó ṅaá, né dé kèi cèn te gule Melkisedêg.

7

*Melkisedêg, *ṅgàṅ sèmè dé koó*

1 Melkisedêg sâ lɔ naâ mgbè Salêm.* Ké toò Càṅ Dueè ṅgàṅ sèmè né bú. Cu mé Abrahâm lé lieè naâ taáb mé bò mgbè, à yeé wula gi aá bó, à baá cuû, nuaá mé lé ndeè naâ ké ceér dueè, bô Abrahâm kwaré, à kulu Abrahâm, lé naâ Melkisedêg sâ.

2 Abrahâm lɔ naâ bú mbe haá ndɔ: njií mé lé naâ yulá dɔ́ṅ Abrahâm lé naâ bú cén teèn sòm kwaá. Yilí Melkisedêg sâ tueé né ye: né mgbè mé dilí lom né dé seèn dé gècèn. Mgbè Salêm tueé né ye: né mgbè mé haá yeé dɔlè ndɔ.

6:19 6:19 Lév. 16:2 * 6:19 6:19 Kùn né njií mé sie kwaá né njèh bècèné. 6:20 6:20 Ps. 110:4 7:1 7:1-2 Gen. 14:17-20

* 7:1 7:1 Salêm lé naâ yilí Jerusalem dèi. Mé ju hebreèh ye: Dene dɔlè.

³ Nuaá mé kò sòm tele Melkisedêg bô meí, teèn sam. Né mene jògò bò seèn déi, nuaré déi kó sòm ngwéh. Nuaá mé tueé sòm kùr ñààr mé kùr ciòò seèn teèn sam ndò. À den né faá Nuna Càṅ nò: à né ngàṅ sèmè dé nyèmà mé nyèmà.

⁴ Melkisedêg né duesé! Bí kwàgà yíé mé Abrahâm: Abrahâm né mene tele dàṁ bò huaán *Iserála dɔ́ɔ́, mé njéh mene bú mé feh seèn lé naâ Melkisedêg mbe haá; bò njií mé à lé cu gií mé njéh bèh taâb dɔ́ɔ́, te njéh yulà, à lé naâ Melkisedêg teèn cécéné sòm haá.

⁵ Bò ndùtè ndùtù *Leví mé né ngàṅ sèmè né gi mé *sóú Músi tieè, né bó sɔ́gò den, ye bó a: bí ndé beè bò huaán Iserála; njií mé baá yulà dɔ́ɔ́, bí weh bele teèn cécéné cécéné ma. Sâ dɔ́ɔ́ lé naá den cuù lètenè bò nùàr bɔ̀ɔ̀n mé né gi ndùtè ndùtù Abrahâm ndò.

⁶ Melkisedêg lé dé seèn jògò bò Leví ná ngwéh. Mé njéh mene, à lé naâ mbe beè Abrahâm weh; te njéh yulà dɔ́ɔ́ Abrahâm lé naâ bú teèn cécéné cécéné sòm haá bele. Abrahâm lé né mene kɔ́ ye nyí né mé ndéb Càṅ yoòr dɔ́ɔ́, mé njéh mene à lé Abrahâm kulu seér cuù naâ kɔ́.

⁷ Bí né gi kɔ́ ye, nuaá mé kulu yeé mbeí ham kela né kɔ́ mé mbeí.

⁸ Wancɔ́ṅ ngweéh bò ngàṅ sèmè te mbàgà Leví, mé weh yeé mbe dɔ́ɔ́, né yeé kuú gií wa? Dé Melkisedêg môn sam; à né mbe faá bó nò weh, mé njéh mene à kú bèh. Mvù Càṅ tueé né ménâ.

⁹ Sâ Leví né mene mbe beè bò huaán Iserála weh, à mene Melkisedêg bèsónè há ngwéh, mé

njèh mene à lé naá gii bú mbe haá ndo.

¹⁰ Lòu sam, cu mé Abrahâm tele koô seèn bô Melkisedêg lé kwaré naâ teèn, sâ à lé baá gii yoòr Abrahâm. Njèh cén, sâ à lé née te càŋ ye.

**Ngàn sèmè dé koô déi faá Melkisedêg ndo*

¹¹ Seé bò ngàn sèmè te gèh *Levî doón lo gule dobo gii naâ mé *sóú ké lètenè bò huaán Iserálà. Mo seé bò ngàn sèmè Levî sé né seé ngulî, sé lo húóm ná cú mé ngàn sèmè dé koô déi ñené yuo kela cuù beré déi te gule Melkisedêg. Ngàn sèmè dé koô sé lo yuo cegé kaà te gèh *Arôn ñunà Levî.

¹² Ngweéh mo gèh ngàn sèmè kweéh seér, sóú né yeé kweéh seér ndo wa?

¹³ Bí kóó ye, Fehtoò beèh mé béh né felè seèn tueé hên, dé seèn nùà Levî sam, gèh dé seèn né hiín. Te gèh seèn-e nuaré déi ngàn sèmè teèn ná ngúŋgwéh.

¹⁴ Béh né gi kóó ye, à né dé seèn te gèh bò Júda bò. Béh né cu kóó ye, Músì yeé baá felè bò ngàn sèmè tueé wa, à lo njeré déi te gèh bú hên túé ná ngwêh ma.

¹⁵ Bí kóó ye, ngòr hên ñené ñagá baá kèn; ngàn sèmè déi faá Melkisedêg nò waà baá.

¹⁶ Bú sâ sóú lo kóó tán ná ngwêh, te bó nde ye bú ngàn sèmè sie kwaá. À dé seèn né nùà njèh, à né ngàn sèmè mé né den cu doón làn.

¹⁷ Te mvù Càŋe tueé taré né ménâ ndo, ye: Wò né dé yeé ngàn sèmè dé kèi cén, wò né te gule Melkisedêg.»

¹⁸ Yeé baá môn, Càŋ tor wula sóú dé léi toò sâ ndo, ye né yuaá, gàm teèn sam ma.

¹⁹ Mé gècên mene, sóú Músì hèllè nùàr njolò Càn *sèné kòmò bèh. Càn mé ngeér sam; njií mé né sóú sâ huóóm yɔ́gɔ́, waà baá kèn. Ndèm beèh kènê dɔ́ɔ́ baá gi teèn, à béh ké yoòr Càn ngoró njií né kɔ́ɔ́.

²⁰ À dé seèn né nuaá mé Càn lo nde bú ngàn sèmè dé koò sie, à lo teèn jege bilí naâ mé jègè mene. À lo dé bò ngàn sèmè déi lòu jègè ná ngwêh.

²¹ Dé Yeésò à lé naâ jege, ye bú a:
Jue nyí Nùà Dueè, nyí jègè kèh ndé ngwéh;
wò dé yeè né ngàn sèmè dé kèi cên.»

²² Yeé baá ménâ, béh yieé kwàgà mé Yeésò ndo, ye ngòn dé seèn yieé kela né kɔ́ɔ́ mé ngòn dé cuúm.

²³ Njeré déi né cu teèn ndo. Bí kóó ye bò ngàn sèmè lé naâ ngún. Lòu sam, bó né yeé seé ngàn sèmè toò kuú kwaá loó.

²⁴ Dé Yeésò môn sam; à seé seèn toò kú kwá lo ngwéh; cu dɔ́ɔ́ à né den làn.

²⁵ À bò nùàr yili komo né dé cî. Bòó mé né gi yoòr Càn mé bú ndeé, à né bó dé kèi cên yili som. Lòu sam, cu dɔ́ɔ́ à né dé seèn làn, à né Càn felè bɔ̀ɔ̀n dua den.

²⁶ Yeé baá ménâ, ngàn sèmè mé nde né béh gam, kɔ́ né bú. À dé seèn né jolosé, mé sòn fuú ndo, à veèn déi cór bèh. Càn lo naâ bó bò vevenê bò hiín geé kwaá, à weh njií bú dé seèn ké ter te vulúu.

²⁷ À dé seèn faá bò ngàn sèmè dé kokoò hèllè sam. À Càn *sèmè felè veèn dé seèn nùà njèh há

ngúngwéh, à dé bò mbaábon cieé doón faá bó *semé yeé sâ, sèmè bèh ndo. À lo dé seèn semé naâ mbei cén dé kèi cén. À lo ménâ semé naâ mé gùm seèn nùà njèh ndo.

²⁸ Bò ngàṅ sèmè mé sóú Músi lo sie kwaá gii naâ kóó doón lo naá gii bò wàn. Te jomo sóú, Càng nde ye lòu jege; à ngàṅ sèmè dé koó teèn sie kwaá seér baá-re Nuna seèn mé né dé seèn tê dé kèi cén.

8

**Ngàṅ sèmè beèh dé koó*

¹ Njolo ngòr mé béh né tueé hèn doón né ye: ngàṅ sèmè beèh né gèh ngàṅ sèmè dé koó sâ. À né ké te vulúu yoòr Càng terrèb mé né te kogo. À né te be gaá seèn den den.

² À seé seèn boó den né ké gwò lètenè mò. Gwà sâ né sòn *gwà cògò; njèh cén, à né dé seèn gwà gècén mé Càng nùà njèh lé sieè naâ kóó, nùàr lé bú kóó síé ná ngwèh.

³ Bó ngàṅ sèmè dé koó doón sie kwaá né, te à haá beh Càng mbe mé *sèmè. Yeé baá ménâ, kò ngàṅ sèmè beèh dé koó sâ haá bú njeré déi ménâ ndo.

⁴ Mo à sé né ká te wónje, à sé naâ ngàṅ sèmè den kwa wa? Lòu sam, bò ngàṅ sèmè boón né ká doó teèn, bó né gi Càng mbe faá *sóú Músi lé tueé naâ sâ haá.

⁵ Njèh cén, seé mé bò ngàṅ sèmè hèllè boó yeé sâ, bó si weh lom né lòu, bó si weh yeé yoòr seé dé Càng ké te vulúu. Mé seé Músi lé naâ faá bèh

ménâ ndo: cu mé Músi lé ndeè naâ gwà sieé, Càn lé ye bú a: kè nyégé bagasé, wò nde ménâ sieé ma. Síe sòm ká nág faá nyí lé naâ wò ké te tòre nɔ feh.

⁶ Kènê seé dueè baá seér beè Yeésò, né dé bòn hèllè yɔgó keéh, à béh yoòr Càn nyɔgó njií né mé ngòn dé feê; dé sâ né ngòn dé cuùm yɔgó. Lòu sam, ngòn bú sâ né mé ndéb dé bagaà teèn. Ndéb bú sâ kela né kɔó mé ndéb dé cuùm.

⁷ Mo ngòn dé toò jògò sé lo naâ teèn yílá, sé lo húóm ná cú mé Càn kweéh seér bú mé ngòn dé feê.

⁸ Béh kɔ baá ye, bú sâ lo teèn yílá ná ngwêh bòn. Lòu sam, Càn lé née bò nuàr seèn teèn bɔ den, ye:

Cu déi ndeè né waâ,
nyí nde né ngòn dé feê mé bò huaán *Iserálà kɔ.
Nyí nde né mé gèh bò huaán Júda ménâ kɔ ndo,
jue nyí Nùà Dueè.

⁹ Dé sâ dèn ndé cú faá dé mé nyí lé kɔó naâ mé bò tele bòn léi jògò nɔ.

Nyí lo né mene bó te tàbè Ejíptò mé be nyí kou sòm keéh,
mé njéh mene bó lé naâ ngòn sâ lòu cum seér.
Nyí yeé ɲene aá ménâ,
nyí sòm be nyí yoòr bòn ndo;
jue nyí Nùà Dueè.

¹⁰ Hèn né ngòn mé nyí kɔ nde né mé bò huaán Iserálà lòu sâ, jue nyí Càn Dueè:

Nyí bó sóu nyí sóu kwaá seér nde aá felè,
nyí bó nyagá kwaá seér nde aá te temê ndo,
te Càn bòn den lom nyí, bó den bò nuàr nyí.

¹¹ Cu sâ nuaré déi bò mbaábon lòu fèh só ndé cú, ye bó a: kè Nùà Dueè baá ye hèn nɔ.

Né mene huaán maàn, né mene nùà koò, ðóón nde gi né nyí ñené kɔ́.

¹² Nyí nde né yúlá-temé bɔ̀n lè nyí kulú som; nyí veèn bɔ̀n ká lè nyí siè kwá ndé cú.»

¹³ Mé Càn nde mé ñgòn feê mân tueé, sâ à ye ñgòn dé léi toò hèllè baá dé cuùm ma. Né yeé môn ndo, mo njeré déi kulí baá, à né yeé dé cuùm ñaá, te jomo sâ à nyoló yuo weéh lòu.

9

*Seé bò *ngàn sèmè mé seé dé Yeésò*

¹ Ngòn dé léi toò lé naá gi mé bò *sóu teèn, bò nùàr lé Càn dua ñene beéh mé njéh. Bèh Càn duaà lé naá gi teèn.

² Bó lé naâ *gwà cògò sieé, kòn lé naâ teèn fà. Kòn dé toò jògò, bó lé yilá naâ bú mò. Tàndán lâm kpàcògò lé naâ gwò sâ; gbàgà breêd mé bó haá yeé toò Càn lé naâ gwò sâ ndo.

³ Tùtúlù kòn dé yí jomò bó lé teèn colo tenà naâ cògò; bó yilá mí bú sâ mò dé joloò.

⁴ Kò lé naâ gwò sâ teèn, bó me né mé goó, te bó ñgie beh bò san teèn. Mbèn déi lé naâ gwò sâ teèn ndo, bó mban sie né bú mé goó. Né mbèn ñgòn. Bó me cu né ñguú déi mé goó, bó dilí kwaá yí lè mbèn sâ ndo. Yí lè ñguú sâ né *mánà. Lè mbèn sâ lé naâ cùgò *Arôn mé lé naâ mvue faám

doô. Bò mbeh taâ déi fà lé naâ lè mbèñ sâ ndo, bò sóú ngòñ né teèn nyagá den bele.

⁵ Felè mbèñ sâ bó lé teèn me dilí kwaá naâ bò cili Càñ terrèb.* Bó me ndógó njií né bó bà yí felè mbèñ, bèh mé bó ber yeé húóm teèn, te Càñ kulu sòm bò nùàr veèn yoòr. Kè, ngòr hèn dé kènê tueé gií sam.

⁶ Bó yeé nyegé kwaá gi aá ménâ, bò ngàñ sèmè né lom cieé dón te mí dé toò jògò sâ yilá sóó, bó né seé Càñ teèn boó.

⁷ Te mí dé yí jomò doô, ngàñ sèmè dé koô yila cegé yeé teèn koó, à yila cegé yeé mbei cén te nyèmà ndo. À teèn yila yeé mé húóm nyaàm beè, te à haá *sèmè mé njéh, Càñ kulu sòm bú veèn yoòr, kulu sòm gi bò nùàr veèn mé bó né boó sabé doô yoòr ndo.

⁸ Cúcuí Naga feh kwaá baá-re béh mé bò njèh sâ ndo, ye béh a: mō mō bú toò jògò sâ née ka toò tég ñeí tená, sâ ndóg ceér mō dé joloò née ndúg ye ma.

⁹ Sâ dón né kàn mé feh kwaá né bò njèh dé cafanê, ye béh a, bó né gi mbe mé *sèmè dág haá; njèh cén, gèh Càñ duaà bú sâ temé nùàr nyégé kòmò ndé ngwéh.

¹⁰ Né lom bò gènnè yâb bô gènnè mbè mé tòu nyènnè ma. Bò njií sâ dón né gi wàn ndo. Bó lo teèn deén naâ, ye te béh be lulú den ngogô mé njéh. Mō njèh dón ndeè kweéh seér gi aá, Càñ ye te nyí fō sòm ye bò sâ bò.

9:5 9:5 Ex. 25:18-22 * **9:5 9:5** Bó bò cili Càñ sâ yilá né chérubins". **9:6 9:6** Nomb. 18:2-6 **9:7 9:7** Lévi. 16:2-34

¹¹ Kènê *Kristò waà baá ndɔ. Ngàn sèmè dé koô né bú; béh bò nhèh gècèn kwa gi né beè seèn. À lé naâ lè mò dé Cànɛ yilá ndeé. Bú sâ né dé Músi hèllè lieé yɔgó, né bú jolo yɔgó ndɔ. Bò nùàr lé kɔó síé ná ngwêh, à dé nhèh wônɔ sam ndɔ.

¹² Kristò lo tèen yila ndeè naâ dé kèi cèn. Lo mé húóm mbieè ná ngwêh, mé húóm huaán nàgà sam ndɔ. Lo naá seêr mé húóm seèn nùà nhèh. À lo béh yili soóm naâ mé njéh, lo naâ dé kèi cèn ndɔ.

¹³ Bí né gi kɔó ye, dé tòu nùàr, bó nùàr yoòr yuɔb yeé húóm mbieè mé húóm tela nàgà. Bó né yeé nàgà tuar ngie njií; bó weh tou sâ, bó yuɔb njií bò nùàr yoòr ndɔ, ye sâ bó *sené yeé bó lòu.

¹⁴ Mò né yeé mé húóm nyaàm mân, sé tagá mé dé Kristò wa? Kristò lé dé seèn *semé seér naâ gùm seèn nùà nhèh. Dé sâ né lom jéjég sèmè kɔó, Cúcuí Cànɛ ndeèr né tèen. Dé seèn húóm seèn nde né temé beèh sené, te bò seé mamvuaàn lè beèh dèn cú, te béh ɲa bò seé bò Cànɛ lànɔ.

¹⁵ Sâ tueé né ye, Kristò nyɔgó bilí aá béh bò Cànɛ kèn; à béh bó nyɔgó bilí né mé ngònɛ feê, te bòó mé Cànɛ lé naá gi yilá doónɛ yila gi ngúlú seèn, bó den tèen dé ndeèr, faá à lé ye bó nde né tèen yilá nɔ. Lòu sam, Kristò lé naâ cio beèh ɲaá weh. Bò nùàr te ngònɛ dé toò jògò hèllè lé né mene veèn boó, à lé naâ bó tèen huar sòm.

¹⁶ Bí kɔó ye, mò nùàr lé naá gi ngúlú seèn lòu taán kwaá, kɔ bó ndeè ɲene ye à kuú baá, bó géé

ye ngúlú sâ.

¹⁷ Mɔ nùàr lé naá gii ngúlú seèn jege kwaá, à nées mé njolo, bó ngúlú hèllè cu sâ gè ndé ngwéh.

¹⁸ Mé ngòṇ Càn dé toò jògò hèllè lo naâ ménâ ndo; húóm lé naâ teèn yilá, te ngòṇ kwa ye terreb.

¹⁹ Músi yeé kulá kwaá gi aá cìlì nùàr sóú Càn dɔ́ṇ tieè, à weh húóm huaán nàgà mé húóm mbieè, à hualé bilí mé nòmò. À weh cù, à bilí mé yúlí sòṇgaàṇ, à né te húóme yíi njií, à né felè mvù sóú yuòb njií, à né cìlì nùàr yoòr yuòb njií ndo.

²⁰ À ye bò nùàr a:

Hèn né húóm mé Càn ko kuú né ngòṇ mé njéh, ye te bí jolo cí.»

²¹ Músi lé naâ húóm sâ te *gwà cògò yuòb njií, à lé naâ te njèh seé gwà Cànɛ dɔ́ṇ yuòb njií ndo;

²² faá sóú tueé nê nɔ, ye né mene kei wa, ko húóm njèh dɔ́ṇ *sené né kɔ́ ma. Yeé baá ménâ, ko húóm kwar kɔ́, te Càn nde ye nùàr veèn yoòr kulú sòm ndo.

**Sèmè dé *Kristò veèn yaga cegé né kɔ́*

²³ Bò njií mé bò nùàr lé naâ ké te vulúu si weh sâ, bó lé naá gii bó faá mè la naâ tueé nɔ, sené gií. Njèh cén, bò dé ké te vulúu dé bòn gwaán né bò jéjég sèmè.

²⁴ Mè né tueé: Kristò lo te mò mé bò nùàr me né kɔ́ yilá ná ngwéh. Lòu sam, né lom cecemé mé bó lé si weéh naâ yoòr mò dé ké te vulúu. À

lé yila seér naâ ké te vulúu sâ. À ké teèn toò Càn kènê né sòn beèh.

²⁵ Ké lètenè bò *Jûf nyèmà dɔɔŋ *ŋgàŋ sèmè dé koò né yeé lè mò joloò mé húóm nyaàm beè yilá sɔɔ. Dé Kristò lé môn ná ŋgwêh, à lé teèn lòu yágá dèn ná ŋgwêh, à lé feh seèn semé cegé naâ mbei cén.

²⁶ Mɔ sam, sâ bèh lo mé wɔŋ lo duɔóm naâ, à sé naâ gèr mé gùm seèn nyèmà dɔɔŋ ŋenê kum. Mè tueé bí, môn sam. À lé dé seèn waà naâ te nàm bú mé wɔŋ nde aá teèn ceré hèn; à gùm seèn nùà njèh *semé cegé mbei cén, te yaga sòm bò nùàr veèn yoòr.

²⁷ Né mene nèi dɔɔŋ kuú cegé yeé mbei cén. Mɔ à kuú baá, à nde ké te ju toò Càn.

²⁸ Kristò lé kuú naâ mbei cén ndɔ; à lé feh seèn semé naâ, ye te nyí kulu sòm nùàr ŋgún veèn yoòr. À nde cuù né mbei cén dé jomò waâ; dé sâ felè veèn sam cuú, nde baá dé bò nùàr seèn yili sòm. Bòó mé né bú goó kela den dɔɔŋ nde né yili yuo gií.

10

¹ Mè tueé bí, *sóú Músì né lom cecemé bò njèh jéjêg. Bò njèh jéjêg sâ née ké toò ye ndɔ. Sóú seèn hèllè mé terreɓ sam, à nùàr ké toò Càn nyégé njí ndé ŋgwéh gùm dɔɔŋ; wanɔɔŋ à seèn nùàr mé cící *sèmè cící sèmè nyèmà dɔɔŋ *sené caá nde né mé ŋgei wa?

² Mɔ veèn sé lo né bò dùà-Càn bò yoòr mé gèh sèmè bú sâ gií, kènê bó sé lo núr veèn yoòr boòn ŋgwé dèn ná cù; sèmè hèllè sé lo naâ gií ndɔ.

³ Mɔ wa hên bó née den núr sâ yoòr bɔ̀n ngweé, sâ sèmè hèllè né bó nyè mà dɔ̀n lòu tueé den, ye bó a: bí né bò vevenê bò ma.

⁴ Lòu sam, húóm nàgà mé húóm mbieè dé bɔ̀n veên sènè kòmò bèh.

⁵ Yeé baá ménâ, cu mé *Kristò lé ndeè naâ ká te wóŋe ndeê, à lé ye Càn a:
Wò sèmè bô mbe gwàn bèh,
wò ye mè a, nâ sér nùàr.

⁶ Bó né mene wò mbe nyaàm ké te kɔ ngela haá den,
wò njolo teèn kè nǎi bèh.

Né mene sèmè dé veên senê,
wò njolo teèn kè nyí bèh ndɔ̀.

⁷ Yeé baá môn, mè ye wò a:

Sâ mè hên nɔ̀, Càn mò!

Mè ndeè, te mè bɔ̀ faá wò gwaán nê nɔ̀;
te den ka nág faá né felè mò te mvù nyagá den ndɔ̀.»

⁸ Sâ Kristò lé tueé logó naâ faá béh la naâ ngweé nɔ̀, ye Càn a: Wò sèmè gwàn bèh, wò mbe gwàn bèh. Bó né mene wò nyam ké felè kɔ̀ ngela haá, wò njolo teèn kè nǎi bèh; né mene sèmè dé veên senê, wò njolo teèn kè nyí bèh ndɔ̀.» Á sâ, bò sèmè hèllè né gi faá sóú tueé nê ndɔ̀.

⁹ Kristò den cuù faá béh la naâ ngweé nɔ̀, ye Càn a: Sâ nyí hên nɔ̀, Càn nyí! Nyí ndeè te nyí bɔ̀ faá wò gwaán nê nɔ̀.» Mé Kristò lo nde faá bèh ménâ tueé, sâ feh keéh né ye, Càn bò sèmè hèllè vurú sɔ̀m gi aá kèn, à teèn yíi keéh seér aá sèmè dé Yeésò Kristò ma.

10 Kristò lé naâ dé seèn faá Càn gwaán nê nɔ boó jege. À lé *semé naâ gùm seèn nùà njèh, lé naâ mbei cén dé kèi cén ndɔ. Béh baá *senésé mé njéh.

11 Dé bò *ngàn sèmè, né lom ka cíci sâ bó baá cu teèn; bó né lom cieé doón ter njebá soó, bó né seé cén sâ boó gerá kuú, bó né-re sèmè sâ ferré den, sâ sèmè hèllè veèn yoòr sòm kòmò bèh ndɔ.

12 Dé Kristò, à lo semé cegé naâ mbei cén, ye te nyí fo sòm bò nùàr veèn yoòr dé kèi cén. Jomo sâ à naá yuo ké ter, à nde te be gaá Càn den ndeé.

13 À kènê né ké sâ, à kela den né cu mé Càn nde né bò bònò bò seèn ka ba gulè seèn baá yíí.

14 Mé sèmè Kristò cén-tà-cén sâ, bòó mé né *senésé baá gi dé bòn tē dé kèi cén.

15 Cúcuí Naga toò tueé taré né béh ménâ ndɔ, ye né lom môn jéjég, wa Càn ye:

16 Hèn né ngòn mé nyí kɔ nde né mé bó loú sâ, jue nyí Càn Dueè:

nyí bó sóú nyí sóú kwaá seér nde aá felè,
nyí bó nyagá kwaá seér nde aá te temê ndɔ.»

17 À den cuú déi, ye:

Nyí veèn bòn ká lè nyí siè kwá ndé cú;
bó lé naá menè sóú nyí kwalé,
nyí dé cuúm sâ lòu táɲ ndé cú ndɔ.»

18 Bí kóó ye, mɔ Càn kulu sòm gi aá veèn yoòr nùàr kèn, húóm cú mé nùàr haá cu sèmè.

Béh dèn ndé lòm yí yoòr Càn

¹⁹ Mɔ né mân bò nùàr mò, sâ kènê béh njeré déi nyàmè ndé cú, béh nde né te mò joloò yilá. Né mé njua húóm Yeésò.

²⁰ Bí kóó ye, Kristò béh ceér lɔɲ komo kwaá baá kèn. Né ceér feê mé béh nde né yòn teèn kwa. À ɲerré sɔm aá cògò mé lé naâ toò cií tená doô. Sâ jue né gùm seèn nùà njèh mé lé naâ kuú doô.

²¹ Kènê béh baá mé *ɲgàɲ sèmè beèh dé koô teèn; felè mbàgà Càn doóné né bú.

²² Sâ béh hin lom ké yoòr Càn mé temé cén, mé ndèm beèh mene doóné. Yeésò yaga sɔm gi aá béh temé kèn; bó lé naâ béh mé nòmò ɲagâ kou ndo.

²³ Béh kwá ɲí lòm ndèm te ɲíí mé béh né bò nùàr tueé hèn tég. Bí kóó ye, Càn boó nde né nág faá à lé naâ béh tueé kwaá nɔ.

²⁴ Béh kè kú lètenè beèh, te gwaân yam lètenè beèh, seé bagà yam mé njéh ndo.

²⁵ Béh té lè bilí bò Càn bò kún, faá bò déi né yeé kuún nɔ. Béh fágá kú sér dé beèh mé feh. Bí kóó ye, kwarè bìi doó sâ baá gií cieé mé Nùà Dueè ndeé né teèn cuú.

²⁶ Mɔ béh né gi gècèn Càn kóó, mé njéh mene béh né cu veên mé be beèh loró ɲeí, sâ béh kóó ye: ndóg, sèmè mé nde cu né béh veên sâ yoòr yaga sɔm teèn sam ma.

²⁷ Mɔ nuaré déi né yeé ménâ boó, sâ bú a, ndèlè kú mé veéh ndelè, à kèlà lòm á dé seèn ju mé nde né bú lòu sâ kwa. We tarê nde né bò bònò bò Càn lòu sâ mé ndègè mene ɲgie ceré.

²⁸ Né gi bí tieè mé sóú Músì ménâ ndo, ye: mo nùà fà mé tagár tueé gi né mé sòn cên doón, ye nùà mân cum aá sóú, sâ bó wúlá bú wulà, bó té jere kwá ma.

²⁹ Mo mé sóú Músì né mân, sâ ju nuaá mé seb seér né dé seèn Njuna Càṅ den nde né naàn wa? Mo à dé seèn táṅ ṅgwéh ye húóm ṅgòṅ Càṅ lé naâ nyí *sené, wa Cúcuí Càṅ né nyí bagaà dé lòu bók, à né bú lòu selé seér, sâ ju felè seèn den nde né naàn ndo wa? Mè tueé bí, dé nùà sâ dé tueé sam.

³⁰ ṅgweéh béh né Càṅ kók wa? À lé naá gii sòn seèn cie tueé kwaá, ye: Nyí njùn sòm nde né kók. Mo nuaré déi né wò veên bók, nyí bú sòn sâ bók sòm cu nde né kók ndo. À né gi tueé ye: Jue mè Nùà Dueè, mè nde né ju felè bò nùàr mò tená.»

³¹ Càṅ a bó nuaré déi die ke ju beè Càṅ làn lòu sâ ndo, te à ṅene bú.

³² Bí jògò mùnò njí ke ye: cu mé bí lé naâ ṅagá ṅené logó, bí lé naâ dàm gèr ṅené laré; bí lé naâ yoòr nókṅ yoló kwaá njií ndo;

³³ séb o, núr o, doón bí lé naá gii mé njéh njolò bò nùàr kwaré. Mé njéh mene bí lé dé sâ táṅ ná ṅgwéh, bí lé naâ bò mbaábi mé né ménâ jamé, lòu taá seér.

³⁴ Bí lé naâ bò gwà cibì bò jere kók. Bò nùàr né mene bò njéh biì ṅgaá weh, bí lé naá gii be teèn mé vógó-temé mene sòm, ye bí nde cu né ménâ kwa yógó keéh, wa dé sâ dé seèn gí ndé cú ndo ma.

³⁵ Mo né mân bò nùàr mò, bí té temé ter sòm. Bí kóó ye, sàgà bìi ké beè Càn né duesé ma.

³⁶ Huóm kela né ménâ yolô, bí té gùr, te bí bôó ye njií mé né Càn yoòr huóm, bí kwa ye faá Càn lé ye nyí nde né bí haá ndo.

³⁷ Né te mvù Càn nyagá den ye:

Le lom aá njó, tánjó mân,
sâ nuaá mé ndeé né ndeé doô waà baá kèn,
à ngágá ndé cú.

³⁸ Càn ye, nuaá mé ña né nua dilí beè nyí
mé temé cén yoòr nyí kwaá njií doón
kwa nde né yòñ kóó.

Mo à bele seér njolo, nyí sòm temé yoòr seèn
ndo.»

³⁹ Dé beèh, mè mùnò ngwéh ye béh né te bòn
bòó mé nde né jomo cuú teèn. Ngweéh bò sâ bò
nde né lòu leér le ma. Béh dé beèh né temé cén
mé Càn kwaá njií, te béh yili yuo.

11

Temé cén kwaá njií

¹ Mo nùàr né temé cén mé Càn kwaá njií, sâ à
né ndèm mé bú kwaá, ye nyí kó gi aá kèn ye Càn
nde né njií sâ ménâ bôó ma. À mene njií sâ mé
njolo ñéné ngwéh, à né gi kóó ye, né teèn.

² Càn lo ye bò jògò bò né te ceér-e. Lòu sam,
bó lé naâ bú mé temé cén sie.

³ Béh lo temé cén kwaá njií gií naâ mé Càn, te
béh nde ye ngweé kóó, ye Càn lo *wón sií naâ mé
ngòr seèn. Sâ tueé né ye, njií mé nùàr mé njolo
ñéné bèh lo sií naâ dé mé nùàr né lòu ñéné kóó.

⁴ Mé Ábèl lo naâ ménâ ndɔ. À lo naâ Càn *sèmè haá. À lo lòu haá ngulí naâ mé temé cén yoòr seèn kwaá njií. Yeé baá ménâ, sèmè seèn nde ye dé Kayîn ngulí yɔgɔ. Njua mé Ábèl lo naâ Càn mé temé cén ménâ sie ndɔ, Càn lo naâ bú nùà dilí yilá; à weh sèmè dé seèn, te bò nùàr ɲene kɔ mé ɲéh. Gwaán Ábèl a kú seèn kuù, be seê seèn kú ngwéh; wa hèn temé cén mé à lé naâ yoòr Càn kwaá njií doò née ngulí ndeé den ye.

⁵ Mé Hénòg lo naâ ménâ ndɔ. Càn lo naâ mé bú ké te vulúu làŋ weh ɲaá te à dé seèn lòu kú cú. Càn yeé weh ɲaá baá mé bú ménâ, bó bú mé njolo ɲéné cú ndɔ. Sâ doón lo naá gii mé temé cén yoòr Càn kwaá njií. Te mvù Cànɛ né nyagá den, ye: mé Càn lo nde Hénòg ménâ weh, sâ Hénòg lo huom gii naâ Càn yoòr lòu ma.

⁶ Á ɲgweéh sâ, bóó mene naàn, mɔ nùàr temé cén mé Càn kwá ní ngwéh, à Càn yoòr húóm ndé ngwéh mà. Sâ tueé né ye, nuaá mé nde né yoòr Càn den ndeé doón, kɔ à né gi mé temé seèn bagasé ɲéné njií, ye Càn né teèn; wa bóó mé né ceér seèn foón doón, à nde né bó sàgà haá ma.

⁷ Mé Noê lo naâ ménâ ndɔ. Mé gèr lo nde wón kwa, Càn lo naá gii Noê toò tueé kwaá; Noê lo sòn seèn ɲgweé naâ, sâ à née bò njií sâ mé njolo ɲéné ɲgweéh ye. Lo naâ mé temé cén mé Càn kwaá njií. À fagá kɔm faá Càn lé naâ bú tueé nɔ, à yili sɔm mbàgà seèn mé ɲéh. Ju sie bò jomo bò mé ɲéh ndɔ. Noê lé nùà dilí beè Càn ɲaà naâ mé temé cén yoòr seèn kwaá njií sâ.

⁸ Mé Abrahâm lo naâ ménâ ndo; à lé sòn Càn ɲgweé naâ mé temé cén yoòr Càn kwaá ɲji; à lé naâ ter te sòn Càn komo wuo, à nde te tàbè mé Càn ndeé nde né bú haá doô. À mene tàbè sâ kó ɲgwéh, mé ɲjéh mene à kó lom teèn ndeê.

⁹ Tàbè mé Càn lo ye nyí nde né bú haá sâ, à lo teèn cer deén naâ faá nùà kìn nɔ. Lo naâ mé temé cén yoòr Càn kwaá ɲji. Nde nde Càn ye Isâk bô Jakôb a, nyí nde né bó lò bú cén sâ haá ndo. Mé ɲjéh mene, bó bô Abrahâm doón né ké sâ te *gwà cògò faá bô kìn nɔ cer den.

¹⁰ Lòu sam, Abrahâm lé njolo ke deén naâ mé loó déi; Càn nùà ɲjéh lé loó sâ sií naâ kóó, lé naâ mé kàgà-ndòn seèn ndo; à bú kan yon né mé bán. Abrahâm lé kela deén naâ cí.

¹¹ Mé Sará lo naâ ménâ ndo. À lo baá gii mene kuúm, mé ɲjéh mene à lé naâ huaán ɲar kwa. Lo naâ mé temé cén yoòr Càn kwaá ɲji; ye nyí né gi bagasé kóó nyegé, Càn bóó nde né faá à lé naâ tueé ma.

¹² Si seèn Abrahâm lo baá gii mene faá komó nɔ, mé ɲjéh mene bó bú lé naâ huaán ɲar kwa. Dàm bô nduté ndútù nùà cén sâ lé naâ tetoò faá mbentò nɔ yaám ndeé, né faá mbésebé sòn nòmò kó yaám ndeé den ndo.

¹³ Nde nde bô nùà hên kuú gi, sâ temé boòn cén né den ka yoòr Càn kwaá ɲji ye. ɲjéh cén, bô ɲjií mé Càn lé tueé naâ sâ, bó lé dé boòn kwà ná ɲgwéh, bó lé bó ɲene ɲjií seér naâ lòu, bó né

11:8 11:8 Gen. 12:1-5 **11:9 11:9** Gen. 35:27 **11:11 11:11** Gen. 18:11-14; 21:2 **11:12 11:12** Gen. 15:5; 22:17; 32:12 **11:13 11:13** Gen. 23:4; 1 Chr. 29:15; Ps. 39:12

bó mé be yí dàb bieé njií den. Bó lé naâ néné kɔ́ó, ye bó né bò kìn, lóó bɔ̀òn ká te wónje sam ma.

¹⁴ Bóó mé né mân tueé dɔ́on né gi bèsónè feh keéh, ye bó né lóó feê fɔ́on te bó yila teèn dé kèi cèn.

¹⁵ Mɔ́ bó sé né lò bɔ̀òn ké jomo munó njií, bó sé naâ ceér fɔ́on, te bó cu cu gi jomo.

¹⁶ Njèh cén, temé bɔ̀òn lé naá seêr te lóó mé né dé ké jomò huɔ́om yɔ́gɔ́. À né dé seèn ké te vulúu. Càn ye bó júée nyí né Càn bɔ̀òn dé cì, wa fegùlì nyí mé njéh siè ndé ngwéh ma. Lòu sam, nyí lé naá gi bó lóó dé feê nyegé kwaá.

¹⁷ Càn lo naâ Abrahâm ceéh, ye bú a, wò *sèmè haá nde né nyí nuna yeè Isâk ma. Abrahâm lo naâ bú ménâ haá. Lɔ́ naâ mé temé cén yoòr Càn kwaá njií. Ndéb Càn felè Isâk lo né mene Abrahâm lè, mé njéh mene à lo kɔ́ cegé naâ Càn feh keéh, ye bú a: sèmè mé gɔ́ndon huaân sâ hên ma.

¹⁸ Sâ, mé Isâk sâ, Càn lé naá gi Abrahâm tieè tueé kwaá, ye bú a: bò ndùté ndùtù yeè ndeè n̄ar nde né bú ma.

¹⁹ Sâ Abrahâm né gi terreb Càn teèn ngweé keéh, ye Càn nde né Isâk te cio nyimé komo ndo. Abrahâm kwa cu baá-re kú-nyimé seèn Isâk faá nuaá mé yuoò dòu nɔ́.

²⁰ Mé Isâk lo naâ ménâ ndo. À lo naâ Jakôb bô Esayû kulú. Lɔ́ naâ mé temé cén yoòr Càn kwaá njií.

21 Mé Jakôb lo naâ ménâ ndo. À yeé nde aá kuú, à lé naâ cùgò sieé, à komo njebá teèn, à die Càṅ, à kulu bò ṇunà Josêf. Lo naâ mé temé cén yoòr Càṅ kwaá njiî.

22 Mé Josêf lo naâ ménâ ndo. Cu mé bò huaán *Iserálà lo nde ké Ejíptò yuo, à lo naá giì njolò ṇené kwaá, à tueé kwaá bó toò te à nde ye kuú. À tueé kwaá bó njií mé bó nde né mé kuú seèn bɔ́o ndo. Sâ doṅ lo naâ mé temé cén yoòr Càṅ kwaá njiî.

23 Mé bò tele Músi lo naâ ménâ ndo. Bó yeé ṇar aá Músi, bó sie leér soó bú weéh tagár. Bó né sòn mgbè Ejíptò ṇgeén; veéh bó siè ṇgwéh. Lòu sam, bó lé naâ ṇené, ye huaán né lom yàgà huóm dé gècèn. Sâ doṅ lo naâ mé temé cén yoòr Càṅ kwaá njiî.

24 Mé Músi nùà ṇèh lo naâ ménâ ndo. Músi yeé kula baá, à lé naâ yilí ndù *Farṅ yoòr huar som. Lo naâ mé temé cén yoòr Càṅ kwaá njiî.

25 À lé naâ cio ṇgoón, ye mo bó bò nùàr Càṅ ṇene né gèr doṅ, huóm kela né cí mé *wón vɔ́gô; wa lòu sam, wón vɔ́gô hèllè né wàn ma.

26 Ye, gèr felè *Nùà Còṅ ṇenê huóm kela né nýí kɔ́o mé ṇgùlù Ejíptò yieé. Lòu sam, à lé njolo ke njií naâ mé sàgà dé ké toò.

27 Temé lo naâ mgbè Ejíptò mé bú ṇaá. Mé njéh mene, à vèh ṇgwéh, à ko lom te tàbè sâ yuoò. Lo naâ mé temé cén yoòr Càṅ kwaá njiî.

Lòu sam, temé seèn né lom yoòr Càṇ tég; den lom beè seèn faá à né bú mé njolo ṇené njií nɔ.

²⁸ À lo naâ bò huaán Iserálà *Páskà si kwaá, ye bó a: lóró kwá bèlè húóm te hin te hin, te cìlì Càṇ mé wula yeé nùàr doô ṇene ménâ, à bò ndoón beè bò Iserálà bò wúlá cú ma. Sâ doón lo naâ mé temé cén yoòr Càṇ kwaá njií.

²⁹ Mé bò huaán *Iserálà lo naâ ménâ ndɔ. Bó lo naâ ndèndèṇ nòmò koô faá ṇèh mbaâ nɔ sela. Lo naâ mé temé cén yoòr Càṇ kwaá njií. Càṇ lo naâ nòmò sâ kèb cén lu njií, te bó kela sa. Bó nòmò sâ yilá né nòmò bèlè. Bò Ejíptò bò yeé nde aá ménâ sela ke, bó kum le dé boón dùà.

³⁰ Mé bògò Jerikò lo naâ ménâ ndɔ. Bò huaán *Iserálà lo naâ bú cieé téhbeh jege yɔṇ, à ṇem die. Lo naâ mé temé cén yoòr Càṇ kwaá njií.

³¹ Mé Rahâb sɔrmbe lo naâ ménâ ndɔ. Bó bò mbeí lo kèi cén kú gí ná ṇgwêh. Lo naâ mé temé cén yoòr Càṇ kwaá njií. Lòu sam, à lo naâ dé seèn bò nɔ Càṇ ke nyegé. Bò mbeí ṇgeén seér sòn Càṇ lòu.

³² Sâ belà, mè nde né-re tueé gií à. Cu né he? Mè jògò tueé nde né dé Jedeôn wa, dé Barâk wa, dé Saámsòn wa, dé Jèftê wa, dé *Davîd wa, dé Samuel wa, dé bò *sòn-Càṇ bò wa?

³³ Bó lo naâ lò déi mé taáb lieé yɔgó, bó lo bó lie yɔgó naâ mé temé cén yoòr Càṇ kwaá njií. Bó né ṇèh te ceér-e te ceér-e boó yií. Njií mé Càṇ

11:28 11:28 Ex. 12:21-30 **11:29 11:29** Ex. 14:21-31 **11:30 11:30** Jos. 6:12-21 **11:31 11:31** Jos. 2:1-21; 6:22-25 **11:32 11:32** Jug. 6:11-8:32; 4:6-5:31; 13:2-16:31; 11:1-12:7; 1 Sam. 16:1-1 Rois 2:11; 1 Sam. 1:1-25:1 **11:33 11:33** Dan. 6:1-27

lo ye bó nde né beè nyî kwa dɔ́ɔ́ɔ́, bó lo naâ kwa gií. Bó né gélôg sòn mé be sie;

³⁴ bó né we tarê mé be sie nyimé; gwaga taâb né yoòr bɔ̀ɔ̀n luaré kelá, né doó sue ndeé; bó lé naá gií bò yuyuaâ bò, bó ɲa seér cu bò tetaré bò; bó né bò kwaá-taâb ɲaá seér, bó né bò kìn mé taâb yieé.

³⁵ Bó mé lo naá gií kuú, bò déi lètenè bɔ̀ɔ̀n lo naâ te cio komo yuo cuú, bò véh bɔ̀ɔ̀n lo naâ bó làɲ kwa cuú. Sâ dɔ́ɔ́ɔ́ lo naá gií mé temé cén yoòr Càn kwaá njií.

Bò déi lo naâ mé gèr teèn ɲené kuú ndɔ. Bó lo ye bò sâ bò a: mo bó Càn ɲón ɲgwéh wa, bó nde né bó wulá ma. Mé ɲjéh mene, bó lo Càn ɲón ná ɲgwêh; ye lòu sam, bó né kɔ́ɔ́ ye bó nde né lè cio komo yuo, bó kwa yòn tètàgà ma.

³⁶ Séb né bò déi yoòr sue, núr né bó yoòr bɔ́gɔ́. Bò déi né te yuií jaá yilá, bó né bó ké gwà cibì jɔ́gɔ́ silí njií.

³⁷ Bó né bò déi mé taá tɔ́bé wulá; bó né bò déi mé bòu sèsèg segé tená; bó né bò déi lòu kɔ́ré wulá; bó né bò déi bèh kàn mé bèh kân kwɔ́gɔ́ njií. Bò sâ bò né mé par mbieè yoòr su gɔ; saám né bó seé weh, bó né bó teèn bunó yíí. Bó lo naâ gèr mé gècèn mene ɲené.

³⁸ Bó né yeya yɔ́ɲ gɔ, bó né te tòre yɔ́ɲ gɔ ndɔ. Bò déi né te gbanje ndeé, bó cer teèn; bò déi dòu lùgò. Mé gècèn mene *wɔ́ɲ sé bò nùà hèn siè kòmò ná ɲgwêh bòn; à wúlú ɲgwéh.

11:34 11:34 Dan. 3:1-30 **11:35 11:35** 1 Rois 17:17-24; 2 Rois 4:25-37 **11:36 11:36** 1 Rois 22:26-27; 2 Chr. 18:25-26; Jér. 20:2; 37:15; 38:6 **11:37 11:37** 2 Chr. 24:21

³⁹ Càn né mene tueé ye, bò nùà hên né lom temé cén yoòr nyí kwaá njií, mé njéh mene bó lé ndéb Càn sâ kwà ná ngwêh.

⁴⁰ À lo gwàn ná ngwêh mé ndéb seèn mboón, mé béh bó kó sam. Ye huom kela né mé ndeè mboón seér ká te nàm beèh ma.

12

Tele beèh Càn

¹ Dé beèh né бага; dàм бòó mé lo naá giì temé cén yoòr Càn kwaá njií doón né béh beè kaán sie, te béh nene weh beè boón, yo taré béh. Sâ njií mé nde né gò beèh ki, béh gè lòm mé ceér seèn doón. Mo sam, veèn né cíci kela, à béh gá ndé ngwéh. Béh té doò hómó, yoòr beèh né cí.

² Béh lèmmè lòm mé Yeésò. Temé beèh doón né gi beè seèn; toò bô jomo gi né bú ndo. À lé naâ cio ké te toú yoló, à gèh cio fegùlì hèllè dùlà ngwéh. Lòu sam, ye vógó-temé nyí né ter, wa Càn nde né nyí haá ma. Kènê à baá ké teèn kwarè kógo Càn, à né te be gaâ seèn den den.

³ Bí jògò kè nji ke bú ye. Bò vevenê bò lé naâ bú gèr feh kéh; mé njéh mene à lé naâ yoló. Bí yoló ménâ ndo, bí té gùr.

⁴ Bèh lo mé bí bò veèn né lege doón, nuaá mé lo naâ teèn kuú le ngweé teèn sam. Sâ bí té gùr.

⁵ Bí kó cú, ye Càn né bí ndogó wa? À mé bí tueé né faá tele tueé njií né mé nuna seèn no, ye: Huaán mò, mò Nùà Dueè né wò njèh mé gèr mene feh, ngwé lòm bú be fà.

À né mene wò lòu nde, té gùr ndo.

⁶ Né môn:

Càṅ njèh mé núr mene feh yeé bò yíé-temé bò seèn.

Nuaá mé Càṅ kɔ né ye hèn baá ṇuna nyí doón, à né yeé bú ménâ lobo.»

⁷ Bí gèr yolo né dé njèh maân. Càṅ mé njèh feh keéh né ye, bí né bò ṇuna nyí. Huaán mé tele bú lòbò bèh né teèn wa?

⁸ Mò bí gèr beè Càṅ ṇéné ṇgwéh, faá huaán ṇene yeé beè teleè nɔ, sâ bí bò ṇuna Càṅ sam. Sâ bí né bò huaán kùkùn.

⁹ Wanoón béh né gí kɔó ye, bò tele beèh dé ká doô né yeé béh seé mé gèr mene feh, béh né sòn boòn ṇgweé; sé tagá Tele beèh ké te vulúu wa? Mè tueé bí, béh ṇgwé kélá sòn dé seèn, te béh kwa yòn.

¹⁰ Bò tele beèh dé ká doô feh tena weh yeé béh gèr lòu; bó né mé béh faá bó gwaán nè nɔ bó keéh. Dé Càṅ, à mé gèr nyegé seér né béh lòu, ye te béh yuo ṇagásé faá nyí nɔ.

¹¹ Dé yulâ, mò gèr kwa aá nùàr, né yeé yulâ. Nùàr cu sâ túé ndé ṇgwéh ye nyegé seér né nyí lòu. Kɔ nde kela sa baá, nùàr nde ye ṇéné kɔó, ye kàmbér lé nyegé seér naâ nyí lòu wa. Te dene seèn nde ye kweéh seér, temé die bú lè ndo.

Bèh lòu sɔgô

¹² Sâ mò né mân, bí tòrò be torò, bí cou nyegé gule ndo,

¹³ bí bèlè lòm ceér dé dilî, te gule mé né sɔgô doón lòu mbògò sér cú, à taré seér lòu.

¹⁴ Bí lègè lòm tég, te dolê cer mgbè lètenè bìi mé bò nùàr doón. Bí den lom jolosé ndo. Mo sam, nùàr a, té ndèm mbaá kwá kú, ye nyí nde né Càṅ Dueè mé njolo ṇenè.

¹⁵ Mo bí bagasé kè nyégé ṇgwéh, nuaré déi nde né fùgò beè Càṅ liím. Bí né lom bagasé ke nyegé, te cén déi lètenè bìi nyure veèn ṇá cú, à jìn bò mbaábòn.

¹⁶ Bí té njolo cì, te nuaré déi lètenè bìi yàgà ndé cú, à bò ṇjèh jejoloò faá Esayû nò sèb cú ndo. Esayû lo naâ ménâ, à lo naâ dene beì seèn yoòr go sòm; lo naâ mé yáb;

¹⁷ te ká jomo à nde ye gwaán den, ye tele a, bei né nyí, kúlú nyí kulù; tele lé naâ berón ndo. À né mene mé yímé mene yueé foon, ceér mé à nde cu né kweéh seér lé teèn ná cù. Ngweéh bí né gi ménâ koó mà.

¹⁸ Bí kwarè tòr mé bó sé naâ mé be kema sam. Bò huaán *Iserálà lo naâ tà-kpù weè ké te tòr Sinayî ṇenè, mé mgbátág cibî teèn líér, lélán fu tarê.

¹⁹ Tàn* lé naâ ké teèn mbamé, mé hueh nùàr mene. Mo bò huaán Iserálà baá hueh doô ṇgweé, ṇjii ye bó a, kú lòm mé veéh dé kuû. Bó né Càṅ bòn, ye bú a: Té mé béh ménâ túé njí cù.»

²⁰ Lòu sam, hueh doô lé naá loôm mé gècèn mene tueé taré, ye bó a: Né mene nùàr, né mene nyam, ṇjii mé cor kema tòr hèn doón, bó tòbè wúlá sòm bú tobè ma.

12:15 12:15 Deut. 29:18 **12:16 12:16** Gen. 25:29-34 **12:17 12:17** Gen. 27:30-40 **12:18 12:18-19** Ex. 19:16-22; 20:18-21; Deut. 4:11-12; 5:22-27 * **12:19 12:19** Tògò dé koô mé hueh faá tàn nò. **12:20 12:20** Ex. 19:12-13

²¹ Lé naá loôm bó taré yɔgó dé gècên. Músi mé feh seèn lé naá giì môn tueé, ye: Baá nyí yoòr hemé; veéh baá nyí lòu bené seér ma.

²² Dé bìi môn sam, bí né dé bìi te tòr dé Siyôn,[†] bèh mé loó Càn làn né teèn: né Jerusalem dé ké te vulúu; bò cìlì Càn né lom teèn mgbón.

²³ Bí bò ndoón ‡ den bilí né koó, bí né kùrmò juobé. Yilí bò sâ bò né gi ter te mvù Càn nyagá den. Bí baá gi dé bìi ká yoòr Càn; ju felè nuàr doón tena nde né bú. Bí bò càn bò didilí bò mé baá gi tê den né koó.

²⁴ Bí baá ká yoòr Yeésò. Càn lé ngòn feê koó naâ mé bú. Húóm seèn bí juob den né koó. Ngulí kela né cí mé húóm Àbèl.

²⁵ Sâ bí kè keè, bí té sòn nuaá mé né bí tie ndogó doò bèròn, wanóón bò jògò bò lo naâ tie duagá, bó berón sòn nuaá mé né bó ká te tàbè tueé, bó ɲene gèr mé njéh. Sâ mɔ béh né sòn nuaá mé tueé né dé ké te vulúu ngeén, sâ béh nde né te ju mvelé yuo wa?

²⁶ Lo sâ hueh seèn lo naá giì tàbè jilí. À né cu béh dèi tueé kwaá ndo, ye nyí nde cu né tàbè mbei cén jilí, wa dé sâ tàbè koó jilí lòm ndé cú, jilí bilí nde aá mé vulú mene ma.

²⁷ Dé mé à tueé né ye mbei cén” hên, feh kwaá gi aá, ye bò njií mé Càn lé si giì naâ doón nde né lòu sâ jilí nyoló gií, te bò dé ndeèr ndeè ter le lom koó.

12:21 12:21 Deut. 9:19 † **12:22 12:22** Siyôn né yilí Jerusalem déi (1 Chr. 11:4-5) ‡ **12:23 12:23** Huaán dé toò jògò. **12:24 12:24** Gen. 4:10 **12:25 12:25** Ex. 20:22 **12:26 12:26** Agg. 2:6

28 Sâ béh vrà lòm Càṇ mé terreḅ. Lòu sam, à béh haá né lò mé dé seèn jìlì nyì ndé ṅgwéh. Béh sén yí lòm bú teèn faá à gwaán nê nɔ, béh léb toò seèn leèḅ, béh veéh bilí bú.

29 Mè tueé bí, Càṇ beèh né lom we mé ṅgie yeé njèh dé mvũṅ.

13

Dene mé nde né Càṇ yoòr huóóm

1 Bí gwàn kú dèn lètenè bìi cu dɔ́ɔṅ lòu.

2 Bí kɔ gi ndɔ, ye bí nde né bò kìn sie nyegé ma. Bò déi lo bɔ́ɔ naâ ménâ, bó sie nyegé keéh bò cìlì Càṇ teèn, bó kó ṅgwéh ye né bó.

3 Bí múnò ká bò gwà cibì bò munò, te den faá bí bó né ké gwà cibì sâ dɔ́ɔṅ nɔ. Bɔ́ɔ mé bó né bó gèr feh keéh, bí té bó nyèn, te den faá bó gèr sâ feh keéh né bí bó dɔ́ɔṅ ndɔ.

4 Gwòm a dèn lòm jolosé beè nùàr dɔ́ɔṅ. Si bô veèh a, té gwòm cùm; dé kàn a, dèn lòm kóbè sâ. Mɔ sam, Càṇ nde né ju felè bò cùm-gwòm bò tená, à tena ju felè bò ndé-yàgà bò ndɔ.

5 Kàgàlòn a, té bí kɔgɔ kàgà. Njii mé né beè bìi ṇené yuo kelâ dɔ́ɔṅ, yo a, táre sér bí mé njéh lòu. Lòu sam, Càṇ ye nyí wò mé huún kwá ló ndé ṅgwéh ma, wa nyí wò vú ló ndé ṅgwéh ndɔ.

6 Mɔ né mân, béh gwaán njii nde né ké ter mé temé cén ye:

Gàm mò né Nùà Dueè, mè njeré déi vèh ndé ṅgwéh.

Nuaré déi mè njeré déi bó kòmò ndé ngwéh ndo.»

⁷ Bí té bò kokoô bò bìi dé léi toò nyèn; ngòr Càṅ ké lètenè bìi lé seé naâ bó. Bò sâ bò lé kuú gi naâ te ceér Càṅ. Bí kè wèh dene bòn, bí kwaá njií temé cén yoòr Càṅ ménâ ndo.

⁸ Bí kóo ye, Yeésò *Kristò né den cu dónṅ kèi cén: à né léilé, à né lan, à nde den nde né ménâ kèi cén ndo.

⁹ Bí kè nyégé bagasé, wanónṅ bí nde né leér le. Lòu sam, bò nuaré déi baá bò njèh fefeê lètenè bìi feh yí. Huòm kela né mé temé beèh sagár seér mé fùgò Càṅ, te yo taré nyegé béh tarè. Dèn ngwéh dé tòu yâb. Mè tueé bí, bòó mé né tòu yâb hèllè genné seér dónṅ né yeé lòu mvuaán yuo kelá.

¹⁰ Béh né mé kó *sèmè dé beèh teèn. Bò *ngàṅ sèmè mé bóó yeé seé te *gwà cògò bò Jûf, sèmè teèn yíé ndé ngwéh, bó mé ceér sam.

¹¹ Ngàṅ sèmè bò Jûf dé kóo né yeé te mò dé bòn yilá, à beè yila yeé mé húóm nyaàm, à nde bò nùàr veèn yoòr mé njéh semé sòm. Jomo sâ bó jògò weh komó nyam hèllè, bó nde ngie njií ké jomo lò.

¹² Né dé cî mé Yeésò lé nde kuú naâ ké jomo lò. À lé kuú naâ ye te nyí bò nùàr *sené seér mé húóm dé nyí nùà njèh.

¹³ Mò né mân, sâ béh hin gi ké jomo lò yoòr seèn, béh bó nde gulí kuú ké sâ dónṅ.

¹⁴ Lòu sam, lòó beèh dé kèi cén ká te wôn sam, béh fón seér né lòó dé ké toò.

15 Sâ, béh té sòn mé Càn seên dù. Sòn sèmè dé beèh né cí, né mé njua Yeésò. Sâ tueé né ye: béh sèn bèh yilí Yeésò toò bò nùàr mé sòn beèh nùà njèh.

16 Bí té bagaà bɔɔ nyèn, bí gàm kú lètenè bìi gaàm. Sâ né gèh sèmè mé né Càn yoòr huóòm dé gècên ndo.

17 Bí ngwé sòn bò kokoô bò bìi ngweè, bí dèn bèh ka bɔɔn. Lòu sam, bó lóm felè bìi cèr ngwéh, ye Càn nde né mé bó bieé le. Mɔ bí né sòn bɔɔn ngweé, sâ bó nde né seé bɔɔn mé vógó-temé mene bɔɔ. Mɔ sam, bó sé bɔɔ né seé mé yúlá-temé mene. Á sâ, nde né bí gam cuú wa?

18 Bí dùà dèn Càn felè beèh cu dɔɔŋ. Béh kɔ gi áá kèn, ye dé beèh, temé beèh né lè die. Lòu sam, béh gwaán lom né ye dene beèh a, húóm gí te njèh dɔɔŋ lòu.

19 Mè né bí dua, kúkùr bìi, bí dùà lòm Càn kókoó, ye bú a, kwá mè cu cu ké yoòr bìi wágácén ma.

Bèh Càn duaà

20 Càn mé yuɔb yeé nùàr dɔlê komo sɔm áá Fehtoò beèh Yeésò te cio kèn. À Nùà mbieè nùà njèh yuo né mé cio bú sâ. Càn ngòŋ dé kèi cên jégé né mé húóm seèn ndo.

21 Càn yùòb nùàr a, nyén kwá bí ngulísé, te bí bɔɔ faá à gwaán nê nɔ. Bú a, sòm kêh be seê seèn yoòr beèh mé Yeésò Kristò, te béh bɔɔ njií mé né bú yoòr huóòm. Kùsèm terreɓ Yeésò Kristò a, *sùmù yùò kélá dèn cie dé nyèmà mé nyèmà. È môn.

Bèh cerê

²² Bò nùàr mò, bí té ndè, mè bí hên nyagá kuú né ye te yo taré bí tarè; mè nyagá lom né tibísé ndo.

²³ Bí kóo ye, bó som aá mbeí beèh Timotê gwà cibì kèn. Mo à waà né jògò, sâ mo mè baá ké yoòr bìi ndeê, béh bú wa ndeè né kóó.

²⁴ Bí bíé kékè mè bò kokoô bò gwà Càṅ mé bò Càṅ bò ké sâ dɔ́ɔṅ. Bò Càṅ bò mé né bò Italí bò dɔ́ɔṅ ye bíé kékè bí ndo.

²⁵ Húóm-temé Càṅ a, ká siè gí bí beè dɔ́ɔṅ.

Mvù Ngòṇ Feê
Mambilla NT (Cameroon-Le Nouveau Testament en
mambila)

copyright © 2001 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cameroon Mambila

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Jul 2025 from source files
dated 13 May 2025

f0e8e7ba-c2cf-57f7-9a60-8ff0e792e158